

Sammanfattning för allmänheten – Småland och Öarna

Inledande översikt

Småland och Öarnas operativa program syftar till regional utveckling, genom att medverka till insatser som stärker och moderniserar näringslivet. Samtliga projekt förväntas ha befintliga små och medelstora företag som huvudsaklig målgrupp inom ramen för berörda läns innovationsstrategier. Områdets utmaningar är framför allt att det finns få kunskapsintensiva företag, och att de små och medelstora företagens investerar för lite i forskning och utveckling, att området har en gles och obalanserad befolkningsstruktur med begränsad tillgång till bredband samt att utsläppen från transporter är höga.

Fakta om programmet

För att bemöta utmaningarna har programmet prioriterat insatser inom fyra insatsområden:

1. Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation
2. Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik
3. Öka konkurrenskraften hos små- och medelstora företag
4. Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer (enbart inom transport inom Småland och Öarna)

Programmets medel är fördelade med ungefär en tredjedel till insatsområde 1, en tiondel till insatsområde 2, fyra tiondelar till insatsområde 3 medan en sjundedel av pengarna har tilldelats insatsområde 4.

Tillväxtverket har regeringens uppdrag att administrera programmets genomförande, vilket främst innebär att informera om programmet, arrangera utlysningar, följa projekten under genomförandet samt betala ut EU-medlen. Programmet har en EU-budget på drygt 600 miljoner kronor. Till den summan tillkommer minst lika mycket offentlig och privat medfinansiering. Det innebär att en sammanlagd budget på ca 1,2 miljarder kronor investeras under programperioden 2014-2020.

Den 31 december 2019 hade 113 ansökningar beviljats, vilket innebär knappt 80 % av programmets medel blivit kopplade till insatser som förväntas stärka Småland och Öarna och dess näringsliv. Det finns därför fortfarande pengar kvar att söka för att kunna starta och realisera goda idéer inom ramen för programmet.

Projekt som karakteriserar programmet

Karaktäriserande för de projekt som bedrivs inom Småland och Öarna är att de samtliga har områdets små och medelstora företag som målgrupp, att de bygger på verkliga behov och efterfrågan och ofta har en hög grad av samverkan mellan privat och offentlig sektor. Projekten ska stärka områdets näringsliv genom att medverka till att bygga strukturer och samverkan som ger nya och nyskapande produkter och tjänster som leder till en förbättrad konkurrenskraft och därmed attraktivitet. De strukturer som byggs ska också fungera

marknadskompletterande genom att stödja och stötta områdets näringsliv och organisationer utan att riskera att störa konkurrensen.

Den största satsningen i strukturfondsprogrammet för Småland och Öarna utgörs av en ägarkapitalfond som för programperioden 2014–2020 har en total finansiering om 126 miljoner kronor (13,5 miljoner euro), varav 63 miljoner kronor (6,8 miljoner euro) från ERUF och 63 miljoner kronor (6,8 miljoner euro) i nationell medfinansiering. Tillväxtverket tecknade 2015 avtal med Almi Invest Småland och Öarna AB som utförare och förvaltare av fonden.

Pengarna ska investeras som ägarkapital i små och medelstora företag (SMF) med tillväxtpotential och som huvudsakligen befinner sig i en tidig utvecklingsfas. Investeringarna ska göras tillsammans med privata aktörer som kommer att investera minst lika mycket pengar i företagen som fonden. Satsningen förväntas att bidra till att cirka 48 företag får tillgång till ägarkapital, vilket förväntas skapa minst 80 st arbetstillfällen. Hittills har fonden investerat i 37 bolag om totalt 36,9 miljoner kronor (4,0 miljoner euro).

Aktuellt under året

Under året har två utlysningar genomförts och 31 projekt har beviljats. Programmet har därmed hittills resulterat i att över 150 företag har samverkat för att stärka sin innovationskraft, att ca 360 företag har samverkat med forskningsinstitutioner, att de offentliga pengarna har dragit till sig privata investeringar och att det har skett en sysselsättningsökning i fler än 400 företag.

Under året har Tillväxtverket kontinuerligt satsat mycket på resultatuppföljning av projekt och träffat både potentiella och befintliga projektägare i syfte att informera om programmets möjligheter samt att ge råd till nya och pågående satsningar. Under året har även utvärderingar som berör programmet publicerats. Resultaten visar att genomförandet överlag fungerar bra men att det finns utrymme för förbättringar.